

ขอเชิญชวนผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
เข้าชื่อเสนอกฎหมายโดยประชาชน 10,000 รายชื่อ
(ร่าง) พระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และ
ชนเผ่าพื้นเมือง พ.ศ. ...

สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง พ.ศ. ...

“กลุ่มชาติพันธุ์” ไว้ในมาตรา ๔ ว่า “กลุ่มคนที่อาศัยอยู่เป็นกลุ่มเดียวกันหรือหลายกลุ่มหรือเป็นชนเผ่าพื้นเมือง ที่ตั้งถิ่นฐานร่วมกันโดยมีวิถีปฏิบัติตามจารีตประเพณีสืบทอดจากบรรพบุรุษ ตลอดจนมีภาษาและแบบแผนทางวัฒนธรรมของตนมาจนถึงปัจจุบัน เป็นกลุ่มคนที่มีความสืบเนื่องในทางประวัติศาสตร์ อาศัยอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งหรือหลายพื้นที่ และพึ่งพาผูกพันกับทรัพยากรในพื้นที่นั้น ๆ พวกเขาใช้กลุ่มครอบครัวทางสังคมและมีความมุ่งมั่นที่จะอนุรักษ์ พัฒนา และสืบทอดวิถีชีวิต อัตลักษณ์ ระบบภูมิปัญญา อันเป็นไปตามแบบแผนทางวัฒนธรรม สถาบันทางสังคมและระบบนิติธรรมของตน รวมทั้งเป็นกลุ่มที่รักษาสันติวัฒนธรรมอันเป็นแนวทางปฏิบัติตามจารีตประเพณี”

และให้นิยามคำว่า “ชนเผ่าพื้นเมือง” หมายความว่า “กลุ่มชาติพันธุ์ที่มีลักษณะอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้ (๑) เป็นกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่งมาก่อนที่จะถูกยึดครองหรือถูกบังคับให้อพยพโยกย้าย โดยกลุ่มคนที่มีอำนาจในสังคม หรือโดยนโยบายกฎหมายของรัฐ (๒) มีวัฒนธรรมที่เด่นชัดและแตกต่างจากสังคมส่วนใหญ่ โดยรวมถึงภาษา ศาสนา ความเชื่อ วิธีการผลิต รูปแบบโครงสร้างทางสังคมและสถาบันต่างๆ (๓) เคยประสบกับความไม่เป็นธรรม การถูกกีดกัน การแบ่งแยก การทำให้เป็นชายขอบ หรือการเลือกปฏิบัติ โดยเงื่อนไขเหล่านี้อาจยังคงอยู่ในปัจจุบันหรือไม่ก็ได้ (๔) นิยามตัวเองและได้รับการยอมรับจากกลุ่มอื่น ๆ หรือหน่วยงานรัฐว่าเป็นกลุ่มคนเฉพาะ”

นอกจากนี้ยังให้คำนิยาม “การเลือกปฏิบัติทางเชื้อชาติ” , “ชุมชน” , “สิทธิชุมชน” และอื่นๆ ไว้ในมาตรา ๔ เช่นกัน และร่างพระราชบัญญัตินี้มีสาระสำคัญแบ่งเป็น ๕ หมวดดังนี้

หมวดหนึ่ง ว่าด้วยขอบเขตสิทธิของกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง โดยแบ่งเป็น ๖ ส่วน ส่วนที่ ๑ ว่าด้วยสิทธิทางวัฒนธรรมและการศึกษา มาตรา ๖ ถึงมาตรา ๘ , ส่วนที่ ๒ ว่าด้วยสิทธิในที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ มาตรา ๙ ถึงมาตรา ๑๒ , ส่วนที่ ๓ ว่าด้วยสิทธิในการกำหนดตนเอง มาตรา ๑๓ และมาตรา ๑๔ , ส่วนที่ ๔ ว่าด้วยสิทธิในความเสมอภาคและไม่ถูกเลือกปฏิบัติ มาตรา ๑๕ , ส่วนที่ ๕ ว่าด้วยสิทธิการมีส่วนร่วม มาตรา ๑๖ และส่วนที่ ๖ ว่าด้วยสิทธิในการบริการขั้นพื้นฐานของรัฐ มาตรา ๑๗

หมวดสอง ว่าด้วยคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง ประกอบด้วย กลไกเชิงนโยบาย บัญญัติไว้ใน มาตรา ๑๘ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เรียกว่า “คณะกรรมการคุ้มครองสิทธิกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง” มีนายกรัฐมนตรีหรือรองนายกรัฐมนตรีที่ได้รับมอบหมายเป็นประธาน มีประธานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือกรรมการสิทธิมนุษยชนที่ได้รับมอบหมายตามมติเห็นชอบของที่ประชุมคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นรองประธาน และประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานรัฐ ผู้ทรงคุณวุฒิและผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองเป็นกรรมการ โดยมีหน้าที่กำหนดนโยบายในการคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง

กลไกเชิงปฏิบัติการบัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๔ ให้คณะกรรมการแต่งตั้ง “คณะอนุกรรมการคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองระดับจังหวัด” มีผู้ว่าราชการจังหวัด เป็นประธาน มียุติธรรมจังหวัด เป็นรองประธานอนุกรม และประกอบด้วยผู้แทนหน่วยงานรัฐ ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง และผู้แทนองค์กรพัฒนาเอกชนในจังหวัดเป็นอนุกรรมการ มีหน้าที่คุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองในระดับจังหวัด และมาตรา ๒๖ ให้คณะกรรมการแต่งตั้ง คณะอนุกรรมการเฉพาะเรื่อง มีหน้าที่ดำเนินการศึกษาประเด็นเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง เพื่อให้ข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการระดับชาติ

หมวดสาม ว่าสภาชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองแห่งชาติ เป็นกลไกการมีส่วนร่วมของกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง โดยบัญญัติไว้ใน มาตรา ๒๙ เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครอง ส่งเสริม และมีส่วนร่วมในการกำหนดวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง ให้มีการจัดตั้งสภาชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองแห่งชาติ ประกอบด้วย สมาชิกที่มาจากผู้แทนกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองซึ่งเลือกกันเอง ให้มีหน้าที่เป็นศูนย์กลางในการประสานงานแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และสร้างความเข้าใจอันดีระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง และระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองกับสังคม ส่งเสริมการอนุรักษ์หรือฟื้นฟูมรดกภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมหรืออัตลักษณ์ทางวัฒนธรรม ภาษา และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติภายใต้สิทธิชุมชน และเสนอแนะนโยบาย เป้าหมายและมาตรการคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองต่อคณะกรรมการ และหน้าที่อื่นๆ ตามมาตรา ๓๕ และให้มีการจัดตั้งคณะผู้อาวุโสให้เป็นที่ปรึกษา ตามมาตรา ๔๐

หมวดสี่ ว่าด้วยข้อมูลวิถีชีวิตและประวัติศาสตร์กลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง โดยบัญญัติ มาตรา ๔๓ ให้มี “คณะกรรมการจัดทำข้อมูลวิถีชีวิตและประวัติศาสตร์กลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง” มีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางจัดทำฐานข้อมูลกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย เพื่อเป็นแหล่งอ้างอิงเชิงวิชาการในการคุ้มครองและส่งเสริมกลุ่มชาติพันธุ์

หมวดห้า ว่าด้วยพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง โดยบัญญัติไว้ใน มาตรา ๔๖ ความว่า เพื่อประโยชน์ในการคุ้มครองวิถีชีวิตและวัฒนธรรม การรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน การส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีบนฐานเศรษฐกิจเชิงวัฒนธรรม และการส่งเสริมความ

เข้มแข็งของชุมชนตามภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง คณะกรรมการมีอำนาจกำหนดพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง และ กำหนดให้ประชาชนในชุมชนที่อยู่ภายในพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง มีสิทธิใช้ประโยชน์จากที่ดินและทรัพยากรธรรมชาติ ตามธรรมเนียมของพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง ตามมาตรา ๔๘

หมวดหก ว่าสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง โดยบัญญัติไว้ใน มาตรา ๕๑ ให้จัดตั้งสำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง ขึ้นเป็นหน่วยงานของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ มีหน้าที่รับผิดชอบงานธุรการของคณะกรรมการคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง สภาชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองแห่งชาติ และคณะกรรมการจัดทำข้อมูลวิถีชีวิตและประวัติศาสตร์กลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมือง จัดทำร่างนโยบาย ยุทธศาสตร์ แนวทาง และแผนงานเพื่อคุ้มครองสิทธิและส่งเสริมวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองเสนอต่อคณะกรรมการเพื่อความเห็นชอบ ประสานงานกับหน่วยงานด้านนโยบายและยุทธศาสตร์ของรัฐบาลและหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศภายใต้พันธกรณีระหว่างประเทศที่ประเทศไทยเป็นภาคี ที่เกี่ยวข้องกับการคุ้มครองสิทธิและชนเผ่าพื้นเมือง และดำเนินการเพื่อให้เกิดการทำงานร่วมกันในระดับนโยบาย ยุทธศาสตร์และแผนงานตามที่คณะกรรมการกำหนดและอื่นๆ ตามมาตรา ๕๒

บทเฉพาะกาล ให้เขตพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ เขตพื้นที่วัฒนธรรมพิเศษตามมติคณะอนุกรรมการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในที่อยู่อาศัย พื้นที่ทำกิน และพื้นที่ทางจิตวิญญาณของกลุ่มชาติพันธุ์ชาวเลและชาวกะเหรี่ยง และพื้นที่ส่งเสริมและคุ้มครองวิถีชีวิตวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์ตามบันทึกข้อตกลงว่าด้วยความร่วมมือ “ส่งเสริมและคุ้มครองวิถีชีวิตวัฒนธรรมกลุ่มชาติพันธุ์” ระหว่างกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงวัฒนธรรม สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินธร (องค์การมหาชน) สถาบันวิจัยสังคม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มูลนิธิชุมชนไท มูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ เครือข่ายกะเหรี่ยง และเครือข่ายชาวเล ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๓ ซึ่งได้จัดตั้งอยู่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เป็นพื้นที่คุ้มครองวิถีชีวิตกลุ่มชาติพันธุ์และชนเผ่าพื้นเมืองตามมาตรา ๔๖ ไปพลางก่อน ตามมาตรา ๖๖

โดยขอให้ส่งเอกสารที่ลงนามสนับสนุนแล้วมาที่

นายสุรียันต์ ทองหนูเอียด

มูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ (มพน.) สถานที่ติดต่อ บ้านเลขที่ 77/1 หมู่ 5

ตำบลสุเทพ อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ 50200

โทร.053-810780 มือถือ 084-3784571

อีเมล suriyannt@hotmail.com จักขอบพระคุณเป็นอย่างยิ่งครับ

รายชื่อองค์กรร่วมรณรงค์สร้างพระราชบัญญัติฯ ประกอบด้วย

สหพันธ์เกษตรกรภาคเหนือ (สกน.), เครือข่ายชาวเลอันดามัน, เครือข่ายกลุ่มชาติพันธุ์ในพื้นที่ภาคเหนือตอนบน, เครือข่ายชุมชนเพื่อการปฏิรูปการสังคมและการเมือง (คปสม.), เครือข่ายกะเหรียงเพื่อวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อมภาคตะวันตก, เครือข่ายชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย, ขบวนการประชาชนเพื่อสังคมที่เป็นธรรม (ขปส.), กลุ่มเพื่อนประชาชนบนพื้นที่สูง, สภาชนเผ่าพื้นเมืองแห่งประเทศไทย, ศูนย์พิทักษ์และฟื้นฟูสิทธิชุมชนท้องถิ่น, มูลนิธิพัฒนาชนกลุ่มน้อยและชาติพันธุ์, สถาบันธรรมชาติพัฒนา, สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา, เครือข่ายป่าชุมชนรอยต่อ 5 จังหวัดภาคตะวันออก, เครือข่ายชายฝั่งทะเลบูรพา 5 จังหวัด, ศูนย์ศึกษาชาติพันธุ์และการพัฒนา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, ภาควิชา#saveบางกลอย, สมัชชาองค์กรเอกชนด้านการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ, มูลนิธิชุมชนไท (มชท.), มูลนิธิพัฒนาภาคเหนือ (มพน.) และ คณะกรรมการประสานงานองค์กรพัฒนาเอกชน (กป.อพช.)
